

Filosofie a styl

Nedávno byl na dva dny v Praze proslulý „ideový otec punkové vlny“ Malcolm McLaren (přečetl jsem si o tom zprávu v Lidových novinách 22. 9. 1994, s. 11). Povšiml jsem si jednoho jeho velmi zajímavého výroku, dokumentujícího ambivalentnost jeho vztahu nejen k rock'n'rollu a nejen k celému průmyslu, který s ním je spjat, ale k hudbě vůbec či snad především k sobě jako hudebníkovi a hudebnímu podnikateli (proslavil se v sedmdesátých letech jako manažer souboru Sex Pistols). „Pro mne je hudba velmi abstraktní záležitost. ... Podařilo se mi prostě vytvořit styl, aniž bych vůbec nějaký styl kdy měl.“ – Inspirován právě poslední větou chci postavit proti sobě tento přístup k hudbě a určitému stylu na jedné straně (a jistě to není přístup jedině možný) a přístup, jaký na druhé straně vyžaduje filosofie. Ani ve filosofii neexistuje jen jediná cesta, jediný způsob a styl myšlení, jediný způsob stavby myšlenkové taktiky a strategie. Také ve filosofii můžete založit, vytvořit a v určitém případě i prosadit nový filosofický styl, prošlapat nové cesty filosofického myšlení. Ale nikdy to neuděláte pouze nějakým abstraktním namixováním konstruovaných principů a metodik, aniž byste si je osvojili jako svá vlastní východiska a své vlastní postupy (a to se neobejde bez jakési „asimilace“). Ve filosofii totiž zdaleka tolik nezáleží na těchto „vnějškových“ resp. formálních, abstraktních parametrech (které ovšem jinak mohou být inspirující). Skutečného filosofa poznáte podle toho, že jeho myšlení se neomezuje na jakousi kombinatoriku a že na ní není ani založeno (abstraktní formulace principů jsou naopak založeny na reflexi skutečného stylu myšlení, který se zvolna a „vývojově“ ustavuje, ustaluje, prosazuje a pročišťuje uprostřed jiného stylu nebo uprostřed stylově nesjednoceného myšlenkového prostředí). Ve skutečné, tj. pravé filosofii se proto nemůže stát, že vymyslíte nový styl a pak mu podřizujete formulace a celkový postup, eventuálně celou strukturu systematické výstavby apod. V takovém případě se totiž hroutí a rozpadá filosofičnost a zůstává pouhá rétorika.

(Praha, 940923-1.)

[Záznam se dochoval jen jako kartotéční lístek v AUK, elektronická verze zřejmě neexistuje.]